

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iiii. post. iii. d[omi]nica[m] .xl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

non exaudimur orantes: quia non confen-
timus vbiq; p oia neq; dogmate neq; co-
uersatione Possunt et h spualit intelligere
si aia et corp cōsenserit et nō inter se bellū
habuerint. Seq̄. Ubi em̄ it duo vl tres
zē. Chryso. Illi sūt pgregati in noie ch̄
q̄ p̄ ch̄m pncipale cām, s. amicitie hnt.
Hiero. Dis sermo supior ad p̄cordiā nos
p̄uocat. igit̄ et p̄mū pollice: cū se dicit inf
duos vel tres mediū fore. Chryso. Plu-
res videm⁹ alias amicitie occasiōes. Hic
em̄ quoniam diligit diligit ille: qm̄ honora-
tus est. ille p̄ aliud tale: et oia p̄serutan-
tes: inuenim⁹ apud mltos amicitias poe-
ticas. i. ficticias. Tertia est: instructio
charitatie remissiois. Quia em̄ dñs d̄ cor
rectiōe fraterna loquēs: induxit ad h̄ vt
peccanti remitteret̄ iniuriam dubitē d̄
nūero: Querit petri q̄riēs peccatō sit re-
mittendū: et petiit si septies. Et dixit les⁹
Nō dico tibi vsq; septies zē. Aug⁹. de p̄.
vii. Audeo dicere. Etsi septuagies septi-
es peccauerit ignoscas: z si cēies: et oino
quotiēs peccauerit ignosce. Est tñ no-
randū q̄ ex iniuria oriunt̄ tria. Primū est
rancor affectiōis: quē tenet q̄libet statim
remittere: cētāsi iniuriā nō petit veniā
Secūm est signū indignatiōis: qm̄ sez̄ ali-
q̄s nō loq̄t̄ aut cōicat̄ iniuriā: et h̄ tenet
remittere petēti veniā et p̄to emēdare Ter-
tiū est ius p̄secutiōis p̄ recōpensatiōe da-
mi vel iniurie: et hoc non tenet aliq̄s re-
mittere: nisi forte vbi iniuriā nullo mo-
do possit recōpensare: imo qm̄q; malū eēt
remittere: puta si seq̄ret̄ in reo p̄nitas ad
malū et alioz scandalū. Sic ergo p̄tz quō
benigne dimittēdū est iniuriā nobis
alias a dño misericōdiaz nō p̄seq̄mur. Ecce
plū d̄ plaga illi q̄ noluit indulgere. Nar-
rat guillerm⁹ de vitriaco: qd̄ in braban-
tia p̄tigit q̄ culpacificare volētes qd̄ā die
imortales iniurias: erga iniuriātē nihil p̄-
ficerēt: iniuriā pass⁹ p̄mo simpliciter. deim
pedib; ei⁹ p̄strat⁹ semel itez et tertio po-
pulo p̄sequere rogaret. Guillerm⁹ d̄ vitri-
aco dixit ad pplm̄ Credo q̄ i boie obsti-
nato signū oñdet̄ dñs. Recmora: miser il-
le reuertis oclis sel̄ itez et tertio i terrā cor-
ruit ore cruozē spumās. Flēte at̄ pplo re-
uerēdus vir fusa p̄ce p̄stratū erexit. Qui
mor̄ sanat⁹ cū lachrymis veniā pet̄t ru-
ens in ei⁹ oclā quē ip̄e offēdit. Hoc guil-

lerm⁹. Uñ matth. vj. Si nō dimisit⁹ hol-
bus peccata sua zē.

Erti⁹ ar. Aud. zē. Notate q̄ lex dif-
f̄ d̄ heretic⁹. l. p̄uilegia. Qui in legē
comittit: p̄uilegia leg⁹ amittit. Videte q̄
ne p̄ legē mie faciāt⁹ et sic mie p̄uilegiū a-
mittat⁹. Nā sicut̄ extra d̄ institutiōib; Ad
itētiōne mādāt⁹ recurrēdū ē. Hec at̄ ē in
tētiō dī vt miaz faciāt eis q̄ miaz fecerūt.
Videte ne sit⁹ siles hoi q̄ ex nēcitate trāsi-
tur⁹ ē p̄ pontē al⁹ p̄bit: et tñ ip̄e pōtē illū
destruit et sic perit. Expone de ponte mie
zē. notādo illd̄ Aug. In manib; ei z n̄ ar-
bitrio pontis de⁹ vnde saluemur Dimittit
te inq̄t et dimittetur tibi.

Feria. iij. post. iij. dñicā. xl.

Ecce ascen

Eccē De celo locut⁹ sum vob
Ero. xx. Locut⁹ ē nob de⁹
d̄ celo vt in celū ascēderem⁹. In illa at̄ lo-
cutōe in q̄ locut⁹ ē dñs pplō isrl. tria sunt
notāda in epla. Primū ē p̄sideratio ob-
suāde p̄ceptiōis cū d̄ Honora p̄rem zē.
vsq; oia illi⁹ sūt. Secūm ē p̄sideratio ad
mirāde p̄cussiōis et turbatiōis cū d̄. Lū-
ctus aut̄ ppl⁹ videbat voces zē. vsq; ne
forte moriamur. Tertū est p̄sideratio
mēozāde institutiōis. Et ait moyses ad po-
pulo. Ecce zē. (pulu: nolite timere zē.

Prim⁹ ar. An p̄tās clauū se extēdat
ad culpā. Q. n̄. Soli⁹ dī ē remitte-
re culpā. Esa. xliij. Ego sū q̄ deleo iniq̄ta-
tes tuas. Cōtra. Jo. xx. Quoz r̄miserit⁹
zē. Rñ. videt̄ fuisse opio ma. in. iij. di. xvij
q̄ p̄tās clauū n̄ se extēdit ad r̄missionē cul-
pe neq; ad p̄mutatōez p̄ce et̄ne i t̄palē. Et
ad h̄ allegat q̄ sacerdotes legales n̄ facie-
bāt lepros nec curabāt s; oñdebāt aut lep-
tos aut a lep̄ m̄datos: et sic sacerdotes oñ-
dūt mō absolutos l̄ ligatos s; merita eoz
vl d̄merita sibi oñsa. Itē gre. et aug. di. q̄
i suscitatiōe lazari signa fuit suscitatiō petō-
ris s; lazari p̄ fuit a dño suscitāt⁹ q̄ d̄
scipul tradere solued⁹. Intētō ḡ videt̄ eē
q̄ clauis n̄ se extēdit ad remissionē culpe:
neq; ad p̄mutatōez pene et̄ne: aut e⁹ r̄mis-
sionē nisi oñsiue. Sco. at̄ alif loq̄t̄ et rōab; i-
liter q̄ sacrm̄ noue legis est signūz efficax
ḡre: nō demōstratiū aut p̄nofticiū: et per
p̄sequēs est signū efficax remissionis cul-
pe: quia gratia nō stat cum culpa mortali

Et etiā cōmutatiōis pene eterne: qz obli-
gatio ad penā etnā nō stat i aliquo cū gra-
tia. Item penitētia sacramētalis est secū-
da tabula post naufragiū: qd nō est si tm̄
ostenderet aliquē a peccato absolutū. Di-
cendum ē qz absolutio sacramētalis qn-
tum ex se est se extendit ad remissionē cul-
pe et cōmutatiōē pene eterne in tēpora-
lem nisi prius inueniam. Ista itaqz facta p-
tute p-ritiōis sicut etiā de baptismo dicit
qz qntum est de se delet culpam originale
si inueniat: et etiā remittit penam. Si autē
inueniat culpā remissā: tē auget grātia: sic
in pposito. Auctoritates autē m̄gri sunt af-
firmatiue qz sacerdos ostendit: sed nō sūt
negatiue qz nō absoluit. Hoc ex Scoto.
Pro fundamēto. Vultū desiderare de-
bemus ingressum. Ianue celestis que nō
bis apiri potest p clauē ecclie. Est de h
ingressu securi effemus: iam mortē timere
nō deberemus. Tullius lib. de senectute:
Nō est timenda mors quā immortalitas
sequitur. Hanc immortalitātē sepius pside-
rare debem⁹ et ad eam asp̄cere. Quidius
lib. fastoz. Felicitas anie quib⁹ hec cogno-
scere p̄imu inqz domos supnas ascende-
te cura fuit. Ad hanc ascensionē ordinate
sunt clauē ecclie: de quib⁹ querit. An po-
testas clauū tē. Dic rñ. vt s. Ex q̄ cōclu-
de qz secuz et vtile est peccata p̄fiteri: qz
ibi infundit dei gratia si nō ponat obex ex
parte penitētis. Cauete ḡne pecūdia im-
pediat integritatē p̄fessionis: qz quidē ve-
recūdia ex supbia puenit. sicut de pe. dis.
j. ca. Qui domū. Taciturnitas peccati ex
supbia nascit cordis. Iō ei peccatū suū qz
celare desiderat ne iniquitas sua alijs mani-
festa fiat: Ne talis apud homines reputetur
fons quale se iadudum diuino exhibuit
conspicuit: qd ex fonte superbie nascit
nulli dubiū est: Sz dicit se excusando: nō
supbiam: sed verecūdiam eos impedire.
Sed certe verecūdia illa ex superbia est.
Bern. O infania nimia: pudet abluī et nō
pudet inq̄nari: pudet sordes abstergere et
nō pudet p̄trahere: Abstergit caliga et cō-
temnit ania. Hec verecūdia p̄cipue pue-
nit ex carnalitatib⁹. Cōtra tales dicit Ec-
clesiasti. iij. Ne pfundaris p ania tua di-
cere verū. Est em̄ p̄fusio adducēs p̄ctm̄: et
est p̄fusio adducēs gl̄iam. Cauete ḡne di-
abolus p verecūdiā vos deuincat. Nō

tate. Princeps vidēs hostē sibi molestū et
ab eo supari que supare p̄sueuerat exarde-
scens in euz totis virib⁹ se nitit vindicare
Spūalit: diabol⁹ vidēs peccatorē p p̄fessionē
sibi molestū: iā nō sibi obediēte sed
repellante: dolore succendit: et q̄ntuz pōt
impedire conat. **Figur. j. Sach. vij.** Cū
iudas expugnaret gentē demetrii: iratus
demetri⁹ misit nicanorē tē. vide ibi. Sp̄i-
ritual: p iudā: p̄fiterē itellige: p demetri-
um: diaboli: p nicanorē ducem: verecū-
diā vel appetitū carnalē q̄ perit solū iudā:
id est p̄fessionē legari sz p iudā icidit caput
eius tē. Expone. et hec oia in signū victo-
rie p̄ntant in celestē hierlm̄. Iō sicut dicit
Eccl. iij. Ne pfundaris p̄ctā tua p̄fiteri.
Quidius artic. In euāgel. qd scribit
Mateh. xv. arguit dñs phariseos et
sibi illes: qz nō tales qles oportz ascendere
hierlm̄maz. Arguit inqz eos tripliciter.
Primo tanqz legis trāsgressores
Secūdo tanqz ppli seductores.
Tertio tanqz boni opis simulatores
Primo tē. qz accesserūt ad iesuz di. Quare
discipli tui trāsgre. tē. Hiero. Mira pha-
riseoz scribarūqz stulticia dei filiū arguit
qz discipli traditiōes hoim et p̄cepta non
fuāt. Istis se illes q̄ pl⁹ zelāt trāsgressiōez
hūanaz traditionū q̄ diuinorū p̄ceptorū:
pl⁹ p̄suetudinū q̄ p̄ctū. Iesus ar̄ q̄ clau-
uini clauo retūdēs rūt. Quare vos trāsgre-
ditimi mādatū dei p̄ traditiōz viam.
Nā de⁹ d̄t Honorā pa. et ma. Ex q̄ male-
dixerit p̄zi v̄l m̄ri morte moriat. Hos ar̄
aduersariū dicit. i. traditiōe viā falso in-
struit: trāsgredi mādatū dei p̄ lucro v̄io:
q̄cūqz dixerit. i. dicat v̄l dicere pōt pa. v̄l
ma. V̄ p̄ aut m̄r q̄ idiges et perz a me sub-
sidiū. **Quon⁹ qd cūqz ē ex me. i. ex deuotiōe**
mea do. i. oblatū tibi p̄derit. s. ad utilitatē
anie magz q̄ si darē tibi: qz tūc p̄dest solū
corp̄i: et sic fili⁹ p̄ ea nō honorificat p̄em
aut mā. et irritū fecit mādatū di p̄ traditiōes
vias. Hiero. Honor i sepeurz nō
tm̄ i salutarib⁹ et officijs deferēd⁹ q̄ tm̄ in
el̄ymis et oblatiōe s̄rit. Est ar̄ itelligēd⁹ qz
cū p̄z iā n̄citatē hz: bona de qb⁹ fili⁹ p̄ci
miltrare iā sibi debita s̄t. de alijs ar̄ null⁹
debet facere sacrificiū. sec⁹ si bōa sua deo
vouisset anteq̄z parētes essent in necessi-
tate. **Nota.** Phariseis propter traditiō-
nes suas dei mandata trāsgredientibus

sunt similes: q̄ p̄ficiuntū voluntariū: solū
 uunt ieiunū de p̄cepto. Et q̄ prop̄t̄ p̄ere/
 grinationes dieb̄ d̄n̄icis omittunt missarū
 solēnia. Et qui p̄pter indulgentias incer/
 ras in q̄bus pecunias exponit: omittunt
 dare pauperib̄. Et q̄ p̄pter vota aut iura
 mēta idiscrata: omittunt p̄cepta charitat̄
 nolētes loqui aut p̄uersari cū quibusdā
 z sic de similib̄. Ante oīa ergo sūt dei p̄/
 cepta obſeruanda. Qm̄ vt d̄t Bern̄. Nihil
 placet deo q̄d cūq̄ obtuleris neglecto eo
 ad q̄d teneris. Cōsequēter in euāgelio sa/
 tisfacit d̄ns q̄stioni phariseoz. Cōuocat̄
 em̄ ad se turbis dixit. Audite z intelligite
 Nō q̄d ingrat̄ in os zc. nisi forte p̄ q̄nto q̄s
 inordinatē afficit ad cibū. Et deinde exi/
 gente petro pleni⁹ exponit dicens. Nō in/
 telligitis q̄z om̄e zc. Sc̄do arguit eos
 tanq̄z populi seductores: ubi Dis planta/
 tio quā nō plā. p̄ me. zc. Remiḡ. Falsa
 doctrina cū suis auctorib̄ p̄manere nō p̄t
 q̄ a dō p̄re nō est. Pōt etiā illa eradicaō
 dici illa excisio arboris de q̄ d̄t Matt. viij
 Dis arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet
 zc. Sequitur. Sinite illos: ceci sūt z du/
 ces cecoz. Eecus autē zc. Grego. Lū pa/
 stor: p̄ abrupta uicioz gradit̄: p̄ns est vt
 grex in p̄cipitiū trahat. Bern̄. Ridiculo
 sa res imo magis piculosa speculatoz ec/
 clesiastic⁹ cec⁹. doctor inſci⁹ p̄cursoz clau/
 dus: platus negligens: p̄co mut⁹. Ter/
 tio arguit eos tanq̄z boni operis simula/
 tores. Nū dicit Hypocrite. Bñ p̄betauit
 de uobis zc. Qz uidelz sc̄titate in uerbis
 z exteriori p̄uersatiōe fingebant: s̄z corru/
 pti erant intus mala intentiōe: Hoc etiā
 dici pōt de oībus qui bene docent z ma/
 le uiuunt. Sine causa em̄. i. frustra colunt
 me: nō h̄ntes inde fructū. Remiḡ. Be/
 ne hypocrite dicit̄: q̄ sub honore d̄i: terre/
 na sibi luera accumulare cupiebāt. Illud
 aut̄ q̄d dixit d̄ns phariseis: dici p̄t de oīb̄
 q̄ p̄t mūdi gloriā bona faciūt aut fingūt:
 de amicis etiā mūdānis: de oīb̄ malis
 d̄bitānis. Et sp̄cialit̄ de his q̄ faciunt p̄fes/
 siones simulatas. Qd̄ pōt p̄tingere: vel p̄/
 pter defectū vere integratiōis: vel p̄t de
 defectū p̄e p̄pūctiōis: vel p̄t defectū p̄e affe/
 ctionis: q̄z nō habēt affectionē abstinēdi
 a p̄cō. De his alibi uidere potes exēpluz
 ad p̄positum: q̄re de eo q̄ uoluit audire de

monē: in sc̄do aduentuali. ser. ij. p. iij. do:
Tertius art. Aud. zc. Lanete ne s̄/
 tis similes phariseis: diuine leḡtrā/
 gressores: Nam iura dicit. Leges ab oī/
 bus seruande sūt. L. de legibus. Leges.
 Et extra de cōstitutiōib̄. Canonū itā/
 tuta ab omnib̄ custodiant. Notate. Si
 p̄nceps terrenus offendit: p̄ra sibi re/
 belles insurgit z eos punit: q̄nto magis
 p̄nceps etern⁹ zc. Presertim cū p̄ce/
 pta nob̄ dedit ad utilitatē nostrā. Hiero.
 ad celantiam. Quid tā ingrātū quid ue/
 ram superbū q̄ aduersus ei⁹ uiuere uolū/
 tatem q̄ nō imperat nisi vt causaz habeat
 remunerandī.

Feria. v. post. ij. d̄nicā q̄dragesime.

ECce ascen

z. Audite p̄bū d̄ni oīs iu/
 da. Hiero. vij. Audite iē/
 zc. vt ascēdatis zc. Sunt autē tria notan/
 da in epla. Primo ponit̄: exhortat̄ au/
 ctoritaz: q̄ factū ē p̄bū d̄ni ad hieremiā
 dicēs. Sta in porta dom⁹ d̄ni zc. vsq̄z ibi.
 Hec d̄t d̄ns de⁹ exercitū deus israel.
 Sc̄do subiungit̄: exhortatiōis utilitas
 cū d̄t. Bonas facite uias v̄ras z studia
 v̄ra z inhabitabo uobiscū zc. Tertio
 excludit̄ abusiōis fallacitas. ibi. Nolite cō/
 fidere in p̄bis mēdaci. di. Tēplū d̄ni. zc.
 q. d. Non oēs ingredients templū d̄ni: z
 ecclēsticū sacramēta recipiētes: h̄nt deū
 inhabitantem: sed qui bonas faciunt uī/
 as suas. zc.

Ecce ascendim⁹ zc.

Primus articul. An p̄fessio sit de i/
 re diuino: Nō: q̄z nō cōtinetur in
 aliquo p̄cepto decalogi. Cōtra. Sacerdo/
 tiū fuit institutū a ch̄o ad absolutionem
 p̄cōz. Sacerdotes autē nō possunt ab/
 soluere nisi sc̄iant a quo absoluūt: q̄d sc̄re
 nō p̄nt nisi p̄ p̄fessionē. Rūdet bon. in.
 iij. di. xvij. In p̄fessioe duo sūt. vñ for/
 male z cōpletū q̄d est absolutio siue po/
 testas aboluendī: z hanc d̄ns instituit q̄n
 potestatem clauū cōcessit. Aliud est ma/
 teriale q̄d est detectio morbi: z hoc d̄ns
 nō instituit in se: sed insinuauit: q̄z sufficit
 egroto exponere medico morbū. z postea